

1

La doctora
Andrea
Sanfeliu,
a Mekelle,
realitzant
exploració
ocular a un
nena etiop

FINS SEMPRE,

ANDREA

RECULL D'ESCRITS rebuts a l'ILO arran del

traspàs de la feina a l'Institut de Salut Global de la Universitat de Barcelona

En els anys cinquanta, Sidamon era un poble que no tenia més de 400 habitants. Però aquell any hi van néixer onze nenes i un nen. L'Andrea era de l'abril. A cal Paton hi va arribar la tercera filla. La seva mare, la senyora Ramona, era la mestra del poble, una dona molt activa que animava totes les seves alumnes a cursar estudis superiors. Aquesta era la seva il·lusió i de fet de l'escola varen sortir mestres, metgesses, advocades, empresàries i bones mestresses de casa.

Vàrem créixer totes juntes. En sortir de l'escola anàvem a berenar. Quan jugàvem a casa de l'Andrea, ens preparava el berenar la Josefina, la seva segona mare. L'Andrea tenia passió per aquesta donassa senzilla i complaent que acostumava a donar-nos xocolata d'amagatotis i Cola Cao amb sucre.

Ja de grans, hem recordat més d'un cop amb l'Andrea la nostra infantesa tan feliç: els diversos jocs que ens inventàvem; els gronxadors que ens havia fet el seu pare al costat de l'estable; els carrers terrosos que, quan plovia, ens servien per passar pels tolls, encara que després ens guanyéssim algun regany; les berenades a la Serra; les excursions amb bicicleta als pobles veïns quan era festa major...

Havíem jugat fins ben grans i, malgrat que els seus estudis l'allunyaven cada vegada més, quan retornava, als estius, venia fresca, contenta i riallera i repreníem, com si el temps no hagués passat, les nostres converses i passejades. L'amistat verdadera mai no pot morir.

Tots els aquí presents coneixíem l'Andrea i l'estimàvem. Hem vingut a dir-li adéu, i, a la vegada, a consolar-nos per haver d'acomiar una gran dona, amiga de tots i lluitadora, lluitadora fins al final.

Andrea, comences un nou viatge amb la motxilla plena de l'amor i de l'agraïment de tots aquells que hem tingut la fortuna de compartir amb tu vida i experiència. Però no te'n vas del tot, perquè, gràcies al teu bon ofici, són molts els que poden adreçar-se al món amb una mirada més clara i serena. I tu, Andrea, encara bategues en la nostra ànima.

Al cel, hi ha arribat abans d'hora la nostra ambaixadora resplendent. Allí dalt, obriràs el cofre dels secrets, de les confidències i de les pregàries que molts de nosaltres t'hem confiat. Amb la delicadesa i serenor que et caracteritzen, seràs la nostra missatgera i el nostre petit far, per aconseguir que, quan la tristesa ens envaeixi, tornem a sentir la teva veu que ens deia:

Viu cada moment! Lliura't i estima els altres! I veuràs que «qualsevol nit pot sortir el sol». Concepció (Sidamon).

Concepció (Sidamon)

Per què? Ja sé la resposta: la vida és com és. Així de senzill. Només podem donar les gràcies per les grans oportunitats d'aprendre que la vida ens ha ofert. Acceptem-les!

Gràcies, Andrea, per haver compartit de forma tan intensa aquella frase que a mi m'agrada tant: «La felicitat no és un lloc o un destí, al qual arribar... És una forma de viatjar».

I encara ens queda allò que realment és la vida: allò que queda per viure.

Penso en tu, Andrea. Tot pensant en el pas de la vida i destriant el gra de la palla, tal com feia el nostre pare, un bon pagès, tan sols ens queda això:

Aquells llargs silencis compartits, el respecte a totes les persones i les seves vides, l'actitud tolerant en tot moment, la valoració positiva de la teva vida, la capacitat interior de sofriment, la lluita també diària per compartir amb alegria els moments de vida que et quedaven; les ganes d'ensenyar-nos allò que tu sabies, ves per on! Pot ser, tal com feia la nostra mare! L'Andrea era així.

A l'Andrea li agradava molt de jugar... Penso que quan érem petits... i em ve aquella imatge de satisfacció... tot dient: Tan bé que jugava!, ja ha passat el temps? Calia tornar cap a casa a fer els deures, es feia fosc tan aviat...

Ara, m'adono que en el curs de la teva vida t'ha seguit passant el mateix. On és aquell temps que tu necessitaves per regar les floretes, per llegir al costat del focuet, per obrir la porta als teus amics, per acompanyar els malalts, el Rafa, els teus fills..., o fins i tot per dormir una estoneta més?: T'agradava tant!

Andrea, on siguis, aprofita per jugar, que d'amics molts n'hauràs trobat. Potser sí que necessitaves més temps per a tu!

Últimament ens deies que no anéssim de pressa a fer les coses, que havíem de pensar-les més i així comprendríem la situació dels altres.

Així ha estat la teva manera d'estimar, sempre intentant comprendre el món que t'envoltava. Igual que quan eres petita!

Fins demà!, seguirem jugant!

Gràcies per ensenyar-nos a acceptar que la vida és així. Quant que estimaves! .!

Ma Antonieta, Montse i Martí

“LA VIDA ÉS COM ÉS...
NOMÉS PODEM
DONAR LES GRÀCIES
PER LES GRANS
OPORTUNITATS
D'APRENDRE QUE LA
VIDA ENS HA OFERT”

En els anys cinquanta, Sidamon era un poble que no tenia més de 400 habitants. Però aquell any hi van néixer onze nenes i un nen. L'Andrea era de l'abril. A cal Paton hi va arribar la tercera filla. La seva mare, la senyora Ramona, era la mestra del poble, una dona molt activa que animava totes les seves alumnes a cursar estudis superiors. Aquesta era la seva il·lusió i de fet de l'escola varen sortir mestres, metgesses, advocades, empresàries i bones mestresses de casa.

Vàrem créixer totes juntes. En sortir de l'escola anàvem a berenar. Quan jugàvem a casa de l'Andrea, ens preparava el berenar la Josefina, la seva segona mare. L'Andrea tenia passió per aquesta donassa senzilla i complaent que acostumava a donar-nos xocolata d'amagatotis i Cola Cao amb sucre.

Ja de grans, hem recordat més d'un cop amb l'Andrea la nostra infantesa tan feliç: els diversos jocs que ens inventàvem; els gronxadors que ens havia fet el seu pare al costat de l'estable; els carrers terrosos que, quan plovia, ens servien per passar pels tolls, encara que després ens guanyéssim algun regany; les berenades a la Serra; les excursions amb bicicleta als pobles veïns quan era festa major...

Havíem jugat fins ben grans i, malgrat que els seus estudis l'allunyaven cada vegada més, quan retornava, als estius, venia fresca, contenta i riallera i repre-níem, com si el temps no hagués passat, les nostres converses i passejades. L'amistat verdadera mai no pot morir.

Tots els aquí presents coneixíem l'Andrea i l'estimàvem. Hem vingut a dir-li adéu, i, a la vegada, a consolar-nos per haver d'acomiar una gran dona, amiga de tots i lluitadora, lluitadora fins al final.

Andrea, comences un nou viatge amb la motxilla plena de l'amor i de l'agraïment de tots aquells que hem tingut la fortuna de compartir amb tu vida i experiència. Però no te'n vas del tot, perquè, gràcies al teu bon ofici, són molts els que poden adreçar-se al món amb una mirada més clara i serena. I tu, Andrea, encara bategues en la nostra ànima.

Al cel, hi ha arribat abans d'hora la nostra ambaixadora resplendent. Allí dalt, obriràs el cofre dels secrets, de les confidències i de les pregàries que molts de nosaltres t'hem confiat. Amb la delicadesa i serenor que et caracteritzen, seràs la nostra missatgera i el nostre petit far, per aconseguir que, quan la tristesa ens envaeixi, tornem a sentir la teva veu que ens deia:

Viu cada moment! Lliura't i estima els altres! I veuràs que «qualsevol nit pot sortir el sol». Concepció (Sidamon).

Concepció (Sidamon)

Per què? Ja sé la resposta: la vida és com és. Així de senzill. Només podem donar les gràcies per les grans oportunitats d'aprendre que la vida ens ha ofert. Acceptem-les!

Gràcies, Andrea, per haver compartit de forma tan intensa aquella frase que a mi m'agrada tant: «La felicitat no és un lloc o un destí, al qual arribar... És una forma de viatjar».

I encara ens queda allò que realment és la vida: allò que queda per viure.

Penso en tu, Andrea. Tot pensant en el pas de la vida i destriant el gra de la palla, tal com feia el nostre pare, un bon pagès, tan sols ens queda això:

Aquells llargs silencis compartits, el respecte a totes les persones i les seves vides, l'actitud tolerant en tot moment, la valoració positiva de la teva vida, la capacitat interior de sofriment, la lluita també diària per compartir amb alegria els moments de vida que et quedaven; les ganes d'ensenyar-nos allò que tu sabies, ves per on! Pot ser, tal com feia la nostra mare! L'Andrea era així.

A l'Andrea li agradava molt de jugar... Penso que quan érem petits... i em ve aquella imatge de satisfacció... tot dient: Tan bé que jugava!, ja ha passat el temps? Calia tornar cap a casa a fer els deures, es feia fosc tan aviat...

Ara, m'adono que en el curs de la teva vida t'ha seguit passant el mateix. On és aquell temps que tu necessitaves per regar les floretes, per llegir al costat del foquet, per obrir la porta als teus amics, per acompanyar els malalts, el Rafa, els teus fills..., o fins i tot per dormir una estoneta més?: T'agradava tant!

Andrea, on siguis, aprofita per jugar, que d'amics molts n'hauràs trobat. Potser sí que necessitaves més temps per a tu!

Últimament ens deies que no anéssim de pressa a fer les coses, que havíem de pensar-les més i així comprendríem la situació dels altres.

Així ha estat la teva manera d'estimar, sempre intentant comprendre el món que t'envoltava. Igual que quan eres petita!

Fins demà!, seguirem jugant!

Gràcies per ensenyar-nos a acceptar que la vida és així. Quant que estimaves! !.

Ma Antonieta, Montse i Martí

“LA VIDA ÉS COM ÉS...
NOMÉS PODEM
DONAR LES GRÀCIES
PER LES GRANS
OPORTUNITATS
D'APRENDRE QUE LA
VIDA ENS HA OFERT”

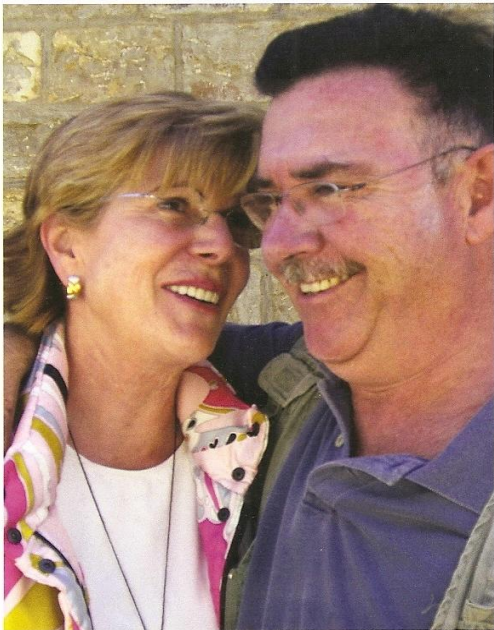

2
L'oftalmòloga
Andrea
Sanfeliu en
una escola
etiop en
la qual es
realitzaven
revisions
durant el
Nadal del
2003

IN MEMORIAM

ANDREA SANFELIU

EN EL DARRER SOMRIURE D'ANDREA SANFELIU

Per Rafael, Guillem, Andrea, Rafa i Gonzalo Ferrerueta

És ben cert que cap adéu és fàcil. I que no estem fets per esbrinar el perquè d'allò que no hem d'entendre mai. Per damunt dels nostres anhels, somnis i esperances, la vida és allò que ens passa mentre planifiquem, mentre gaudim, mentre, senzillament, vivim. I a la vida, malaurada, voldria saber arrencar-li un perquè, una resposta, i poder acceptar amb la mateixa serenitat amb què ella i els seus van entendre el que passava. Però encara no en sóc capaç.

La doctora Sanfeliu va deixar de lluitar el quatre de febrer. O millor hauria de dir que, aquell dia, senzillament, va deixar-se anar, serenament i pausada.

Quinze dies abans, malgrat la terrible falç de la malaltia, el seu rostre encara somreia quan parlava, sota la tremolosa llum del sol hivernal que compartíem. El mateix dia que, ara sí, se'm va acomiadar. El mateix dia que, minuts més tard, em preguntava com, malgrat tanta tristesa que m'encongia, el seu somriure perdurava. El seu somriure perdurava i, a més, els ametllers del pla de Lleida s'entestaven a florir...

Gorka Martínez-Grau

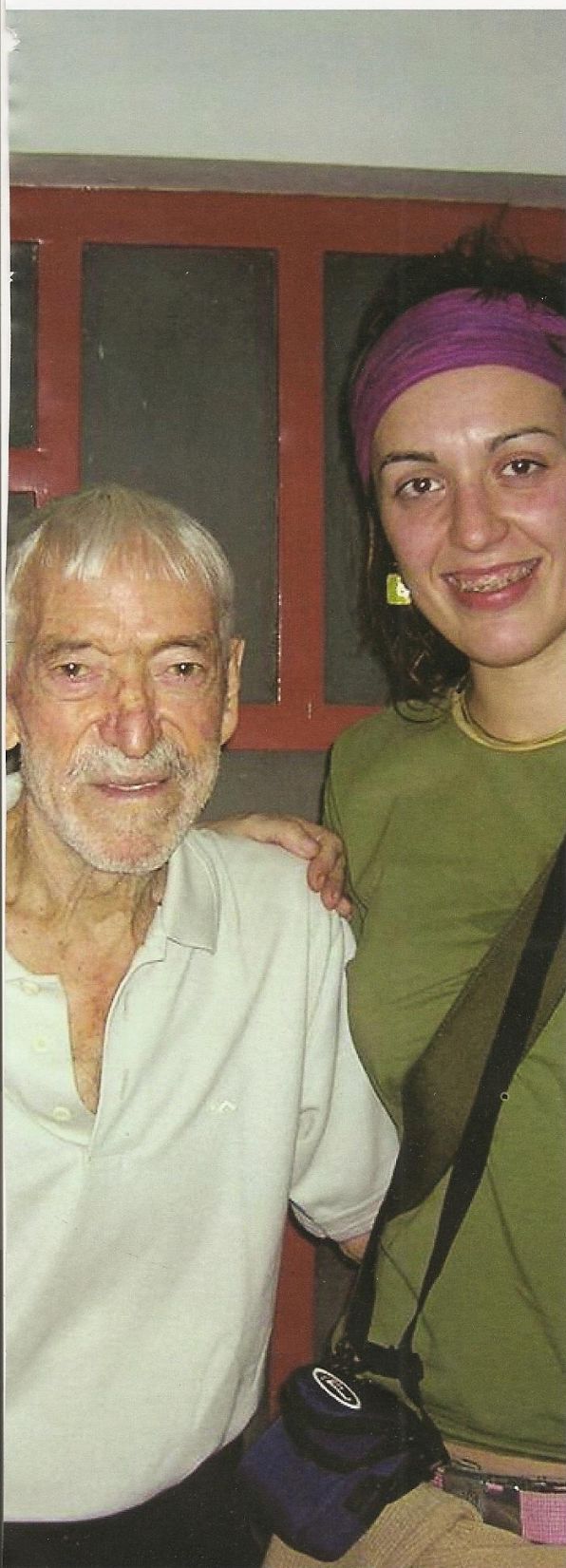
L'amor que no m'espanta

*Lluny de l'amor ferotge de l'origen
lluny de l'amor que inventa la ment com a refugi,
l'amor que ara em consola no té urgències.
Càlid, respectuós: l'amor del sol d'hivern.
Estimar és descobrir alguna promesa
De repetició que tranquil·litza.*

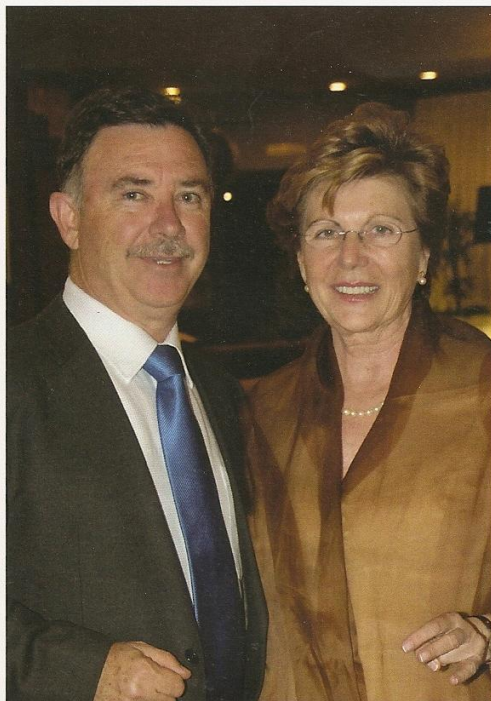
*Aquest poema parlen d'esperar.
Perquè, sempre, l'amor és un assumpte
De les últimes pàgines.
No hi ha cap més final que pugui estar
A l'altura de tanta soledat.*

Joan Margarit
De *Misteriosament feliç*
Barcelona, Edicions Proa, 2008

CARTA D'AGRAÏMENT PÚBLIC PER TOT L'AMOR QUE HE REBUT

3-5

La doctora Sanfeliu amb el seu marit i company de feina, el doctor Rafael Ferreruela

4

Andrea Sanfeliu, en companyia de Vicente Ferrer (Fundació Vicente Ferrer) i de l'òptica optometrista Esther Blanch, durant una estada a l'Índia per col·laborar amb aquesta entitat

En primer lloc, vull donar les gràcies a en Rafael, el meu marit, perquè ha estat per a mi com un roure amb fortes arrels sòlides i inamovibles, que són els seus valors.

Fidel fins al darrer moment. Amb la seva ombra sempre m'ha protegit i adorat. Ho hem compartit tot.

En segon lloc, vull donar les gràcies als meus fills, perquè m'han fet sentir la tendresa, l'amor, el dolor... Amb ells he après a ser tolerant i pacient i el que més m'han demostrat és un excés d'amor i d'unió familiar. He rebut molt més del que he semblat.

També vull donar les gràcies:

- A les meves germanes, Antonieta i Montse, i al meu germà Martí. Mai no m'han deixat, ni un sol instant.
- A la M. Teresa i la Mari que, amb els seus menjarets i amb la higiene, han fet, de casa meua, una llar.
- A tot l'equip d'ILO per les il·lusions i els projectes, pel treball compartit. Sempre endavant!
- Als doctors Berbegal i Rodamilans i a la Dra. Salut per la seva ràpida i excel·lent actitud. I mira que us ho he posat difícil!
- A tot el personal sanitari pel seu tracte exquisit.
- A tots els meus parents, amics i pacients que amb els seus regals: llibres, missatges, medicines alternatives, pregàries, meditacions, relaxacions, massatges... m'han ajudat que ja visqués el present de forma plena, intensa i repleta d'amor. Si tot això fos tangible i pogués posar-se en una gran motxilla, aquesta mai podria aguantar el seu pes.

Amés a més he tingut la sort de poder-vos assaborir a tots!

No em lamento de res. He estat una privilegiada.

M'heu donat una gran lliçó. Aquesta reacció en cadena tan immensa, aquesta interconnexió que cada dia anava en augment, m'ha fet pensar molt i adonar-me que la cadena mai no s'havia trencat.

Gràcies.

Us estimo,
Andrea